

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rehulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rehulakia Euroopan unionin rehujen markkinoille saattamiseen ja käyttöön liittyvään lainsäädäntöön tehtyjen muutosten johdosta sekä käytännön valvontatyössä esiin tulleiden kansallisten muutostarpeiden vuoksi.

Rehuaineiden ja rehuseosten markkinoille saattamisesta ja käytöstä säädetään nykyisin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, mistä johtuen tietyt rehuja koskevat määritelmät ja rehujen merkintöihin ja käyttöön liittyvät käytännöt olisi päivitettävä rehulakiin vastaamaan uutta Euroopan unionin lainsäädäntöä. Samalla päivitettäisiin myös viittaukset kansalliseen lainsäädäntöön rehualan toimijaksi rekisteröitymiseen liittyen. Suomen ja ruotsin kielen käytöstä rehujen pakkauksissa ja muissa saateasiakirjoissa

säädettäisiin laissa. Myös rehualan toimijan tiedonantovelvollisuudesta liittyen laadunvarmistuksessa havaittuihin haitallisiin aineisiin, tuotteisiin ja eliöihin säädettäisiin jatkossa laissa. Edelleen laissa säädettäisiin valtuudesta säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lemmikkieläinten rehujen rehuaineryhmäimistä, energia- ja valkuaisarvojen ilmoittamisesta sekä sisämarkkinakaupan ja tuonnin yhteydessä tapahtuvasta näytteenotosta niin sanottujen erityisen riskialttiiden rehujen osalta. Lakiin lisättäisiin myös valtuus kieltää rehun markkinoille saattaminen ja käyttö, jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonella.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
PERUSTELUT	3
1 Johdanto.....	3
2 Nykytila	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
2.2 Nykytilan arviointi	3
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	4
4 Ehdotetut muutokset.....	4
5 Esityksen vaikutukset	8
5.1 Taloudelliset vaikutukset	8
5.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	9
6 Asian valmistelu	9
7 Voimaantulo	10
LAKIEHDOTUS.....	11
Laki rehulain muuttamisesta.....	11
LIITE.....	16
RINNAKKAISTEKSTI	16
Laki rehulain muuttamisesta.....	16

PERUSTELUT

1 Johdanto

Rehujen merkinnöillä on suuri merkitys rehuturvallisuudelle ja sitä myöten myös elintarviketurvallisuudelle. Yhdenmukaiset rehujen markkinoille saattamiseen ja käyttöön liittyvät toimintatavat vaikuttavat myös merkittävästi eläintuottajien toimintaedellytyksiin, koska rehut ovat merkittävä tuotantopanos eläintuotannossa. Myös muiden kuluttajien, kuten esimerkiksi lemmikkieläimen omistajan, on tärkeää saada riittävät ja asianmukaiset tiedot rehusta. Toimiva lainsäädäntö takaa rehualan toimijoiden tasapuolisen kohtelun ja yhtäläisen kilpailuaseman.

Rehujen merkintöjä koskevaa EU - lainsäädäntöä on uudistettu, minkä johdosta on tarpeen muuttaa rehelakia. Keskenään ristiriidassa oleva kansallinen ja EU - lainsäädäntö aiheuttaisi epäselvyyttä rehualan toimijoille. Samassa yhteydessä on tarkoituksenmukaista myös saattaa tiettyjä kansallisia säädösviittauksia ajan tasalle. Rehupakkauksissa ja muissa rehuja koskevissa saateasiakirjoissa käytettävästä kielestä on tarpeen säätää kielilain (423/2003) 34 §:ää yksityiskohtaisemmin rehulaissa. Myös rehualan toimijan tiedonantovelvollisuudesta liittyen laadunvarmistuksessa havaittuihin haitallisiin aineisiin, tuotteisiin ja eliöihin säädettäisiin jatkossa laissa. Haitallisiin eliöihin kuuluu salmonellabakteeri. Rehelakiin lisättäisiin myös valtuutus säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lemmikkieläinten rehujen rehuaineryhmäimistä, energia- ja valkuaisarvojen ilmoittamisesta sekä sisämarkkinakaupan ja tuonnin yhteydessä tapahtuvasta näytteenotosta niin sanottujen erityisen riskialttiiden rehujen osalta. Erityisen riskialttiilla rehulla tarkoitetaan rehuaineita, joihin niiden koostumuksesta johtuen liittyy muita rehuaineita suurempi salmonellakontaminaatoriski. Lakiin myös lisättäisiin valtuutus kieltää rehun markkinoille saattaminen tai käyttö tilanteessa, missä rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonella.

2 Nykytila**2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö**

Helmikuun 8 päivänä 2008 voimaantullut rehelaki (86/2008) koskee rehuja ja niiden käsittelyä, rehualan toimijoita sekä valvontaa kaikissa rehujen tuotanto- valmistus- ja jakeluvaiheissa alkutuotannosta markkinoille saattamisen ja käyttöön. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että markkinoilla on vain asetetut vaatimukset täyttäviä rehuja, jotka ovat aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä tarkoitukseensa sopivia. Tämän lain nojalla annetuissa maa- ja metsätalousministeriön asetuksissa sekä edellisen rehulain (396/1998) nojalla annetuissa maa- ja metsätalousministeriön päätöksissä säädetään yksityiskohtaisesti rehujen merkinnöistä, rehualan toiminnanharjoittamisesta sekä lainsäädännön noudattamisen valvonnasta.

2.2 Nykytilan arviointi

Euroopan parlamentin ja neuvoston rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettua asetusta (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*) alettiin soveltamaan 1.9.2010 alkaen. Asetus on viimeisin laajoista, vuonna 2000 komission julkaiseman elintarvikkeiden turvallisuutta käsittelevän valkoisen kirjan 16:sta rehuja koskevasta säädösehdotuksesta. Uusi asetus kumoaa seitsemän eri rehujen merkintöjä ja hyväksymistä koskevaa direktiiviä sekä yhden komission päätöksen. Rehujen haitallisista aineista ja lääkerahuista annetut direktiivit tullaan harmonisoimaan lähivuosina. Tämän jälkeen rehuja koskeva lainsäädäntö on harmonisoitu yhteisössä tiettyjä yksittäisiä kokonaisuuksia lukuun otta-

matta. Kansallisesti on mahdollista vielä sää- tää muun muassa rehujen energia- ja valku- aisarvoista ja mikrobiologisista kriteereistä.

Seuraavat kansalliset päätökset ja asetukset on tarpeen kumota siitä päivästä alkaen, kun uuden EU -asetuksen soveltaminen alkaa: maa- ja metsätalousministeriön päätös rehu- aineista (MMMp 40/1999), maa- ja metsäta- lousministeriön päätös rehuseoksista (MMMp 41/1999) sekä maa- ja metsätalo- usministeriön asetus eläinten ruokintaan käy- tettävistä tuotteista (60/2005).

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saattaa rehu laki ajan tasalle vastaavan Euroopan unionin lain- säädännön kanssa, jotta tulkintaan ja sovel- tamiseen liittyviltä epäselvyyksiltä vältytään. Kansallista rehu lainsäädäntöä uudistetaan muuttamalla nykyistä rehu lakia siten, että EU -lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön välillä ei ole ristiriitaa rehujen merkintöihin ja käyttöön liittyvien käytäntöjen osalta. Sa- malla tehdään lakiin kansallisesta tarpeesta johtuvat ajankohtaiset päivitykset.

4 Ehdotetut muutokset

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Rehulain 3 §:ssä säädetään Euroopan uni- onin rehu lainsäädännöstä. Pykälässä luetellaan ne Euroopan unionin rehu lainsäädäntöön kuuluvat keskeiset asetukset, joita sovelle- taan sellaisenaan, mutta jotka edellyttävät kansallisia täytäntöönpanotoimia. Pykälän 1 momentti ehdotetaan saatettavaksi ajan tasal- le yhteisön uuden niin sanotun sivutuotease- tuksen ja markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen osalta. Voimassaolevan rehu lain kohdassa 12 mainittu komission päätös sisältyy uuteen markkinoille saatta- mista ja käyttöä koskevaan asetukseen. Li- säksi pykälän otsikko ja johdantokappale eh- dotetaan muutettavaksi muotoon Euroopan unionin lainsäädäntö. Tämä vastaisi Euroo- pan unionista tehdyn ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta tehdyn Lissabonin sopimuksen (SopS 67/2009) jäl- keen käyttöön vakiintunutta ilmaisua.

Määritelmiä koskevat muutokset

Markkinoille saattamista ja käyttöä koske- va asetus täsmentää tiettyjä keskeisiä rehu- määritelmiä. Osa asetuksen määritelmistä on kokonaan uusia. Rehulain 5 §:n kohdat 2, 3 ja 7 koskien rehuaineita, rehuseoksia ja eriy- tisravinnoksi tarkoitettua rehua ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan markkinoille saatta- mista ja käyttöä koskevan asetuksen vasta- avia määritelmiä. Määritelmiin lisättäisiin myös uusi kohta 9, missä viitattaisiin mark- kinoille saattamista ja käyttöä koskevassa asetuksessa mainittuun etiketin määritelmään sekä uusi kohta 19, missä määritettäisiin, mi- tä tarkoitetaan salmonellabakteerilla. Lisäys- tarve on kansallisista syistä johtuva.

Rehuaineita, erityisiä rehuaineita ja erityis- ravinnoksi tarkoitettuja rehuja koskeva lain- säädäntö

Lain 7 § ehdotetaan muutettavaksi koko- naan. Yhteisön rehuaineluettelosta säädetään jatkossa markkinoille saattamista ja käyttöä koskevassa asetuksessa. Valtuutus antaa re- huaineiden nimeämisestä tarkempia säännök- siä rajattaisiin koskemaan vain lemmik- kieläinten rehuissa sallittavia rehuaineiden ryhmänimityksiä markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 17 artiklan 2 c alakohdan mukaisesti. Edelleen 3 momentin tilapäisiä rajoituksia koskeva säädös on tar- peeton, koska rehulain 16 §:n säädös koskee myös rehuaineita.

Erityisiä rehuaineita koskeva 8 § kumottai- siin, sillä markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen mukaisesti erityiset re- huaineet eivät vaatisi enää ennakkohyväk- syntämenettelyä. Jatkossa niihin sovellettai- siin rehuaineita ja muita rehuja koskevia yleissäädöksiä.

9 § koskien erityisravinnoksi tarkoitettuja rehuja muutettaisiin vastaamaan markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen terminologiaa. Rehuseos muutettaisiin sanak- si rehu, sillä erityisravinnoksi tarkoitettu rehu voi olla myös rehuaine. Pykälässä viitattai- siin erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käy- töntarkoitukseluetteloon ja sen päivittämiseen. Tämä vastaisi markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 9 ja 10 artiklassa

säädettyä. Lisäksi Euroopan yhteisö ehdotetaan muutettavaksi muotoon Euroopan unioni.

Rehusta annettavia tietoja koskevat yleiset vaatimukset

Lain 14 § ehdotetaan muutettavaksi kokonaan. Pykälässä mainittaisiin uutena kohtana etiketti ja saateasiakirje. Saateasiakirjalla tarkoitetaan ensisijaisesti irtorehun mukana seuraavaa asiakirjaa. Asiakirjan tulee sisältää markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen mukaiset pakolliset merkintätiedot. Käytäntö vastaisi nykyistä.

Pykälään ehdotetaan myös lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa viitattaisiin markkinoille saattamista ja käyttöä koskevaan asetukseen rehuaineissa ja rehuseoksissa sallittavien väittämien periaatteiden osalta. Väittämien periaatteista ei ole aiemmin säädetty rehu-lainsäädännössä.

Rehujen merkintävaatimukset

Lain 15 § ehdotetaan muutettavaksi kokonaan. Lain 15 §:n 1 momentissa ehdotetaan lueteltavan ne unionin säädökset, joissa säädetään rehujen pakollisista merkinnöistä ja niiden esittämisestä. Näitä ovat markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus, TSE -asetus, gm -elintarvike- ja rehuasetus, gmo -jäljitettävyyasetus, sivutuoteasetus sekä EY:n lisäaineasetus. Rehuaineiden ja rehuseosten merkinnöissä voitaisiin antaa myös muita, vapaaehtoisia tietoja, mikäli niiden antamisessa noudatettaisiin markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen yleisiä periaatteita.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin markkinoille saattamista ja käyttöä koskevaan asetukseen säännösten vastaisen rehuaineen ja rehuseoksen merkintöjen osalta, sillä kyseessä on uusi käytäntö.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin rehuaineiden, rehuseosten ja rehun lisäaineiden pakkauksissa, saateasiakirjoissa ja etämyynnin yhteydessä käytettävästä kielestä. Rehuseosten kielimerkinnöistä säädetään voimassaolevassa lainsäädännössä maa- ja metsätalousministeriön rehuseoksista annetussa päätöksessä 41/1999. Kyseisen päätöksen

mukaisesti rehuseosten tuoteselostemerkinnyt on tehtävä suomen- ja ruotsinkielellä, ellei kyseessä ole kotimaassa valmistettu rehuseos, jota myydään vain yksikielissä kunnissa. Tällöin merkinnät voi tehdä vain yksikielisen kunnan asianomaisella kielellä. Rehuaineiden kielimerkinnöistä säädetään voimassaolevassa lainsäädännössä maa- ja metsätalousministeriön rehuaineista annetussa päätöksessä 40/1999. Kyseisen päätöksen mukaisesti rehuaineiden tuoteselostemerkinnyt on tehtävä suomen ja/tai ruotsin kielellä. Niiden, niin sanottujen käytössä olleiden rehun lisäaineiden osalta, joista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 43/05, merkinnät on tehtävä sekä suomen että ruotsin kielellä. Koska maa- ja metsätalousministeriön rehuseoksia koskeva päätös 41/1999 sekä rehuaineita koskeva päätös 40/1999 on tarpeen kumota markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen soveltamisen alkaessa, ja koska kielilain (423/2003) 34 §:n yleisestä säännöksestä poikettaessa asiasta on säädettävä lailla, pidetään tarpeellisena säätää kielivelvoitteesta jatkossa rehulaissa.

Pääsäännön mukaisesti kaikissa loppukäyttäjille suoraan tai välillisesti tarkoitetuissa rehuissa (rehuaineet, rehuseokset, lisäaineet) tulisi olla sekä suomen- että ruotsinkieliset merkinnät riippumatta siitä, missä maassa rehu on valmistettu. Loppukäyttäjällä tarkoitettaisiin kotieläintuottajaa tai muuta kuluttajaa, joka käyttää rehun omistamansa tai hallitsemansa eläimen, mukaan lukien turkis- ja lemmikkieläimen, ruokintaan. Välillisellä toimituksella tarkoitettaisiin rehun toimittamista loppukäyttäjälle kolmannen osapuolen, kuten esimerkiksi vähittäiskaupan, välityksellä.

Pääsääntöön olisi kuitenkin kolme poikkeusta. Ensimmäisen mukaisesti rehuissa, joita myydään vain yksikielissä kunnissa, voitaisiin käyttää näiden kuntien kielellä olevia yksikielisiä merkintöjä. Edelleen kaksikielissä kunnissakin myyntipaikalla pakattuun rehuun (esimerkiksi lemmikkieläinkaupan irtona myymiin linnunsiemeniin) voisi liittää vain joko suomen- tai ruotsinkieliset merkinnät. Toimijalla tulisi kuitenkin olla käytössään sekä suomen- että ruotsinkielisiä etikettejä ja/ tai saateasiakirjoja kunkin asiakkaan tarpeen

mukaisesti. Kaksi edellä mainittua poikkeusta noudattaisivat kielilain 34 §:n säännöksiä.

Kolmannen poikkeuksen mukaisesti irtorehun saateasiakirjaan voitaisiin tehdä merkinnät kyseisen loppukäyttäjän äidinkielellä tilanteessa, missä rehun valmistaja toimittaa irtorehun suoraan loppukäyttäjälle. Vastaava menettely olisi mahdollista myös tilanteessa, missä rehualan alkutuotannon toimija toimittaa rehua toiselle rehualan alkutuotannon toimijalla. Äidinkielellä tarkoitettaisiin suomen tai ruotsin kieltä. Rehuista annettavien tietojen määrä lisääntyy uuden markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen velvoitteiden myötä. Lisääntyvä tietomäärä yhdistettynä vaatimukseen kaksikielisuudesta voi aiheuttaa konkreettisia tilanpuuteongelmia rehujen etiketeissä ja muissa saateasiakirjoissa. Kotieläintuottajien hankkima rehu on enenevässä määrin irtorehua, joka toimitetaan rehutehtaalta suoraan tilalle. Asiakkuussuhteet rehun valmistajan (myyjän) ja ostajan (kotieläintuottajan) välillä ovat yleensä vaikiintuneita, jolloin asiakkaan äidinkieli on rehun myyjän tiedossa. Toisaalta rehualan alkutuotannon toimijoiden välinen rehu kauppa lisääntyy koko ajan. Myös tällöin toisen osapuolen äidinkieli on pääsääntöisesti rehun toimittajan tiedossa. Edellä mainituista syistä johtuen olisi tarpeen poiketa kielilaisa säädetystä yleisestä kaksikielisyysvaatimuksesta.

Muissa kuin edellä tarkoitetuissa rehualan toimijoiden välisissä liiketoiminnoissa rehujen merkinnät olisi tehtävä suomen tai ruotsin kielellä. Säännös vastaisi markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 14 artiklan 1 kohtaa. Elinkeinonharjoittajien välisessä liiketoiminnassa rehua ei pidetä kielilain 34 §:n tarkoittamana kulutushyödykkeenä. Rehualan alkutuotannon toimijan osalta on huomattava, että toimijalla on mahdollinen kaksoisrooli sekä rehun toimittajana (esimerkiksi viljan myynti) että hankkijana (esimerkiksi täysrehun osto). Rehualan alkutuotannon toimijan toimittaessa esimerkiksi viljaa rehutehtaalle, häntä koskisi edellisessä kohdassa mainittu, yleiseen elinkeinonharjoittajien väliseen liiketoimintaan liittyvä säännös.

Pykälän 4 momentin mukaan rehuaineista ja rehuseoksista ilmoitettavien energia- ja

valkuaisarvojen tulee perustua Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen julkaisemiin laskentaperusteisiin, ellei Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä.

Pykälän 5 momentin mukaan tarkempia säännöksiä rehuaineiden ja rehuseosten energia- ja valkuaisarvon määrittämisestä, ilmoittamisesta ja merkitsemisestä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ilmoittaminen koskisi koostumusmerkinnöissä sallittavia poikkeamia.

Rehujen pakkausvaatimukset

15 a pykälässä viitattaisiin markkinoille saattamista ja käyttöä koskevaan asetukseen siltä osin kuin se koskee rehuaineiden ja rehuseosten pakkausvaatimuksia sekä EY:n lisäaineasetukseen siltä osin kuin se koskee lisäaineiden ja esiseosten pakkausvaatimuksia.

Ilmoitusvelvollisuus rekisteröintiä varten

Kyseessä on kansallisesta tarpeesta johtuva muutos. Voimassa olevan rehulain 18 §:n mukaan rehualan toimijaksi voi rekisteröityä myös tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (557/2005) tai eläinten rekisteröintiin sovellettavan lain taikka muun vastaavan lain mukaisessa hakemusmenettelyssä.

Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin mahdollisuus rekisteröityä rehualan toimijaksi myös tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain taikka muun vastaavan lain mukaisessa hakemusmenettelyssä. Tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesta menettelystä oli tärkeää säätää vuoden 2008 helmikuussa voimaantulleessa rehulaisissa, jotta suurin osa alkutuotannon rehualan toimijoista saatiin mahdollisimman nopeasti ja kattavasti rekisteröityä EY:n rehuhygieniasetuksen (183/2005) ja edelleen niin sanottujen täydentävien ehtojen vaatimusten mukaisesti. Täydentävien ehtojen vaatimusten mukaisesti rehua saa ostaa vain hyväksytyltä tai rekisteröidyltä rehualan toimijalta. Jotta alkutuotannon toimijalla olisi mahdollisuus tarkastaa, onko hänelle esimerkiksi heinää tarjoava toimija rekisteröity, tulee toimijoiden yhteystietojen olla julkisia.

Ensiarvoisen tärkeää on luettelon reaaliaikaisuus.

Tiedot tukihaun kautta ilmoituksen tehneistä siirrettiin myöhemmin vuonna 2008 Elin-
tarvikeeturvallisuusvirasto Eviran internetissä ylläpitämään luetteloon. Heinäkuussa 2010 kyseisessä rehualan alkutuotannon toimijoiden luettelossa oli lähes 63 000 kotieläin- ja kasvintuotantoa harjoittavaa toimijaa. Maataloustukia haki vuonna 2010 vastaavasti 63 651 tilaa. Vaikka Eviran luettelossa on muitakin, kuin maataloustukihauksen kautta rekisteröityjä, maataloustukea hakeneiden osalta Eviran luettelotietojen kattavuus on lähes sataprosenttinen. On myös huomattava, ettei kaikilla tukihauksen piiriin kuuluvilla ole sellaista toimintaa, joka vaatisi rehualan toimijaksi ilmoittautumisen.

Uusien, ensimmäistä kertaa toiminnan aloittavien kotieläin- ja kasvintuotantoa harjoittavien rehualan toimijoiden tulee ilmoittautua Eviraan viraston omalla lomakkeella F. F-lomake löytyy muun muassa Eviran internetsivuilta, jossa se on mahdollista täyttää sähköisesti. Täytetyn lomakkeen voi lähettää myös sähköpostin liitteenä Eviraan.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen TIKE:n viimeisimmän Maatilarikisteri -julkaisun mukaan esimerkiksi vuonna 2009 uusia tiloja oli 554 kappaletta. Uudella tilalla tarkoitetaan ensimmäistä kertaa viljelyn ja kotieläintuotannon aloittavien tilojen ohella tiloja, joiden tilatunnus on muuttunut sekä tiloja, joiden toiminta on välillä tauonnut tai toiminta on ollut niin pientä, etteivät tilat ole aiemmin olleet rekisterissä. Lukumääräisesti eniten tiloja vuonna 2009 aloitti ”muu kasvintuotanto” (33,9 %), ”viljanviljely” (19,3 %) sekä ”hevostalous” (17,0 %) -tuotantosuunnissa. ”Muu kasvintuotanto” -tuotantosuunnan tiloista rehualan toimijoihin kuuluvat heinän- ja viherheinän viljelijät. Viljanviljelyyn luetaan tilat, joiden päätuotantosuunta on vehnän, rukiin, ohran (pois lukien mallasohra) ja kauran viljely. Näin ollen näissä molemmissa ryhmissä on mahdollisia toimijoita, joiden tulisi ilmoittautua rehualan toimijaksi Eviraan. Uusia eläintiloja (pois lukien hevostilat) oli vuonna 2009 yhteensä 15,8 prosenttia (88 tilaa) kaikista uusista tiloista. Yksittäisiä uusia tiloja syntyi lisäksi ”erikoiskasvintuotanto” ja ”muu tuo-

tanto” -ryhmiin. Näistä potentiaalisia rehualan toimijoiksi ilmoitusvelvollisia ovat öljy- ja palkokasveja viljelevät sekä luonnonmukaista tuotantoa ja porotaloutta harjoittavat tilat ”muut tuotanto” -ryhmästä.

Vaikka tarkkaa keskimääräistä kokonaisarviota uusista ilmoitusvelvollisista toimijoista on edellä mainittu huomioiden vaikea antaa, vuositason määra jäänee korkeintaan 200 toimijaan. Luettelon reaaliaikaisuuden tarve huomioiden on edelleen tärkeää, että merkittävistä toiminnassa tapahtuvista muutoksista, kuten sukupolvenvaihdos ja toiminnan lopettaminen, tulee ilmoittaa. Vuoden 2010 aikana heinäkuun ensimmäiseen päivään mennessä Eviraan on tullut 137 sellaista rekisteröinti-ilmoitusta, joiden ilmoitettujen tietojen perusteella voidaan arvioida koskevan maataloustukihauksen piiriin kuuluvia toimijoita. Näistä 95 on ilmoituksia uusilta, ensi kertaa toiminnan aloittavilta kotieläin- tai kasvintuotantoa harjoittavilta toimijoilta.

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Lain 21 § ehdotetaan muutettavaksi kokonaan. Kyseessä on kansallisesta tarpeesta johtuva muutosehdotus. Pykälää tarkennettaisiin siten, että tiedonantovelvollisuus koskisi myös laadunvarmistuksessa havaittujen haitallisten aineiden, tuotteiden ja eliöiden sallittujen enimmäispitoisuuksien ylityksiä. Haitallisilla eliöillä tarkoitettaisiin salmonellabakteereita. Velvoitteista on aiemmin säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla, joten nykyinen käytäntö jatkuisi ennallaan. Myös jatkossa maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla annettaisiin tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä.

Saapumisilmoitus ja näytteenotto sisämarkkinakaupassa

Lain 31 § ehdotetaan muutettavaksi kokonaan. Kyseessä on kansallisesta tarpeesta johtuva muutosehdotus. Lain 31 §:n otsikko ehdotetaan muutettavan siten, että siihen lisätään sana näytteenotto. Vastaavasti 1 momenttia tarkennettaisiin siten, että siitä kävisi selkeämmin ilmi ilmoitusmenettelyn liittyvän näytteenottomahdollisuuteen. Kyseinen ilmoitusmenettely koskee niin sanottuja erityi-

sen riskialttiita rehuja, joihin liittyy muita rehuja suurempi salmonellakontaminaatoriski. Sisämarkkinakaupan yhteydessä tapahtuva virallinen näytteenotto niin sanotuista erityisen riskialttiista rehuista on voimassaolevaa, kansallista käytäntöä. Näytteenotosta ei kuitenkaan ole aiemmin säädetty. 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi valtuutus säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkemmin kyseisiin rehuihin liittyvästä virallisesta näytteenotosta. Laissa säilyisi yhä valtuutus antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä erityisen riskialttiiden rehujen arvioinnista, ennakoilmoituksen tekemisen ajankohdasta ja vasta sekä rehusta ilmoitettavista tiedoista.

Ennakoilmoitus ja näytteenotto maahan tuonnin yhteydessä

Lain 32 § ehdotetaan muutettavaksi kokonaan. Kyseessä on kansallisesta tarpeesta johtuva muutosehdotus ja muutoksen perustelut olisivat vastaavat kuin edellä 31 §:ssä koskien sisämarkkinoilta tulevaa rehua. Lain 32 §:n otsikko ehdotetaan muutettavan siten, että siihen lisätään sana näytteenotto. Valvonta-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan toisessa kappaleessa mainitulla muunlaisella muulla kuin eläinperäisellä rehulla tarkoitettaisiin vastaavanlaisia erityisen riskialttiita rehuja, kuin edellä sisämarkkinakauppaa koskevassa 31 §:ssä. Valvonta-asetuksen 15 artiklan 5 kohdan mukaisista tehostettuun viralliseen valvontaan asetetuista rehuista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 täytäntöönpanosta tiettyjen muiden kuin eläinperäisten rehujen ja elintarvikkeiden tuontia koskevan tehostetun virallisen valvonnan osalta ja päätöksen 2006/504/EY muuttamisesta annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 669/2009. Momentin 3 mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä siitä, mitä tietoja rehusta on ilmoitettava. Tarkempia säännöksiä voitaisiin antaa myös rehujen maahan tuontitarkastuksesta, kuten virallisesta näytteenotosta.

Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset

Rehulaki ehdotetaan muutettavaksi siten, että 41 §:än 3 kohtaan lisättäisiin oikeus kieltää rehun markkinoille saattaminen tai käyttö jo tilanteessa, missä rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri.

Kyseinen varotoimenpide on tarpeellinen, kunnes on voitu varmistautua siitä, ettei salmonellaa löydy rehusta. Tuotantoympäristöllä tarkoitettaisiin tuotantolaitteistoa ja tuotanto- ja varastotiloja sekä muuta niihin verrattavaa kohdetta. Tuotantoympäristöllä ei kuitenkaan tarkoitettaisi tehtaan parkkipaikkaa tai muuta vastaavaa piha-aluetta. Edelleen 46 §:stä poistettaisiin tarpeettomana viittaus 7 §:n 3 momentin nojalla annettuun kieltöön. Tilapäisistä rajoituksista kieltää tai rajoittaa rehun valmistusta, markkinoille saattamista, käyttöä, tuontia tai vientiä säädetään rehulain 16 §:ssä, jonka mukainen sääntely olisi riittävä kattamaan myös rehuaineet.

5 Esityksen vaikutukset

5.1 Taloudelliset vaikutukset

Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvat muutokset

Markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen soveltamisen alkamisesta johtuvat muutokset yhdenmukaistavat elinkeinon (rehuteollisuuden) toimintaedellytyksiä. Asetuksen periaatteiden mukaisesti toimijoiden itsesääntely lisääntyy niin sanottujen hyvän käytännön ohjeiden laatimisen myötä. Ehdotettujen muutosten katsotaan tuovan taloudellista hyötyä rehuteollisuudelle, mutta niiden täsmällistä suuruutta on vaikea arvioida. Rehuja käyttävälle eläintuottajalle tai lemmikkieläimen omistajalle ehdotuksella ei katsota olevan taloudellisia vaikutuksia.

Alkutuotannon toimijoiden ilmoitusmenettely rekisteröintiä varten

Kansallisilla muutostarpeilla alkutuotannon toimijoiden ilmoitusmenettelyyn rekisteröintiä varten ei ole taloudellisia vaikutuksia toi-

mijoille. Ilmoittautuminen rehualan alkutuotannon toimijaksi on maksuton.

Erityisen riskialttiiden rehujen näytteenotto

Ehdotetuilla muutoksilla erityisen riskialttiiden rehujen näytteenottoon liittyen ei sellaisenaan ole taloudellisia vaikutuksia toimijoille. Näytteenottoon liittyviä muuttuvia kustannuksia syntyy, mikäli näytteenoton perusteet muuttuvat.

Voimassaolevan käytännön mukaisesti (Eviran näytteenotto-ohje REHU 12708/2) erityisen riskialttiista rehusta otetaan tuonnin yhteydessä yksi näyte jokaista 50 000 kiloa kohti salmonellamääritystä varten. Erityisen riskialttiiden rehujen arvioinnin perusteista säädetään maa- ja metsätalousministeriön rehualan toiminnanharjoittamisesta annetussa asetuksessa 712/2008. Vuonna 2009 erityisen riskialttiiden rehujen tuontierää oli noin 280 ja näistä otettuja näytteitä noin 7 730. Rehualan toimijoiden kokonaiskustannukset olivat vastaavasti noin 533 000 €, josta näytteenotto ja salmonellamääritys noin 518 000 € ja muut viranomaismaksut (valvontapäätökset) noin 14 800 €. Keskimääräisen 1,4 miljoonan kilon kertatuontierän kustannus (sisältäen näytteenoton, määrityksen ja valvonnan päätöksen) oli vuonna 2009 noin 1 900 € (alv 0 %).

Jatkossa erityisen riskialttiiden rehujen näytteenotosta, mukaan lukien näytteenotto-tiheys, olisi tarkoitus säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

5.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus

Markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus lisää Eviran tehtäviä siltä osin kuin kyseessä on erilaisten rehuista esitettävien tieteellisten väittämien todenperäisyyden arviointi ja erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen ravitsemuksellisen käyttötarkoitustarpeen arviointi. Toisaalta asetuksessa säädettyjen yhtenäisten merkintävelvoitteiden odotetaan yhtenäistävän rehujen merkintöjä ja näin ollen vähentävän erityisesti tuontirehuihin liit-

tyvää huomautus- tai muuta seuraamuksen määräämistarvetta. Edellä mainitut vaikutukset johtuvat kuitenkin suoraan yhteisön lainsäädännöstä.

Alkutuotannon toimijoiden ilmoitusmenettely rekisteröintiä varten

Elintarviketurvallisuusviraston tehtävät lisääntyvät, kun rehualan toimijoiksi rekisteröitävien määrä lisääntyy vesiviljelyä, riistanhoitoa, ammattikalastusta ja hevostaloutta harjoittavien toimijoiden osalta. Ilmoitusvelvollisuus ja toimijoiden rekisteröinti on kuitenkin jo vuoden 2006 alusta lähtien voimassa ollutta sääntelyä, joten kyseessä ei ole uusi virastolle tuleva tehtävä.

6 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto seuraavilta: maa- ja metsätalousministeriön maatalousosasto sekä kala- ja riistaosasto, oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Ålands landskapsregering, aluehallintoviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Maaseutuvirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Tullihallitus, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen MTT:n kotieläintuotanto, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Agrologien liitto ry, Agronomiliitto ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Kalatalouden keskusliitto, Luomuliitto ry, Kuluttajat-Konsumenterna ry, Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Maitohygienialiitto ry, Paliskuntain yhdistys, ProAgria Keskusten Liitto ry, ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund, Päivittäistavarakauppa ry, Siipikarjaliitto ry, Suomen Eläinlääkäriliitto ry, Suomen Eläinsuojeluyhdistysten Liitto ry, Suomen Hippos ry, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen Kuluttajaliitto ry, Suomen Lammasyhdistys ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, AB Enzymes Oy, Altia Corporation (Koskenkorvan tehdas), A-Rehu Oy, Berner Osakeyhtiö, Best-In Oy, Biofarm Oy, Eläin-

ruokatehdas Lemmikki Oy, Feedex Oy Ab, Finfeeds Finland Oy, Hankkija-Maatalous Oy, Hauvaset Oy, Hevosfakta Oy, Hilannon Mylly Ky, Hiven Oy, HK-Ruokatalo, Isofarmi Oy, Kaustisen Osuusmeijeri, Kennel-Rehu Ky, Kinnusen Mylly Oy, Kärki-Agri Oy, Liperin Osuusmeijeri, Lounaisfarmi Oy, Lännen Tehtaat Oyj, Melica Finland Oy, Oriola Oy, Osuuskunta Maitokolmio, Rehuraisio Oy, RehuX Oy, Riverside Technologies Oy, Satarehu Oy, SJV-Produkt Oy / Ab, ST1 Biofuels Oy, Suomen Akvaariotekniikka Ky, Tampereen Akvaario- ja lintuliike, T&T Reinikainen Oy, Uniferm Oy, Valio Oy Alkutuotanto, Valjas-Kolmio Oy, VetAgro Oy, Vitabalans Oy ja Wipet Oy.

Muutoksia pidettiin laajalti perusteltuina ja kannatettavina. Oikeusministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, Kaustisen Osuusmeijeri sekä Rehuraisio Oy kiinnittivät huomiota 15 §:n rehujen merkintöjen kieleen. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, ja oikeusministeriö huomauttivat myös merkintöjen yhdenmukaisuudesta suhteessa kielilakiin (423/2003). Lisäksi oikeusministeriö huomautti 15 §:n 5 momentin, 31 §:n 3 momentin ja 32 §:n 3 momentin asetuksenan-

tovaltuussäännöksiä muotoilusta. Elintarviketurvallisuusvirasto esitti myös toimivallan laajennusta 41 §:n kieltosäännökseen. Tullihallitus sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos esittivät tarkennuksia 5 §:n määritelmiin. Päivittäistavarakauppa ry toivoi tarkennusta 14 §:n 1 momentin perusteluihin. Kalatalouden keskusliitto kiinnitti huomiota alkutuottajien rekisteröintivelvollisuuden laajuuteen. Hankkija-Maatalous Oy korosti, että yhtenäinen kansainvälinen käytäntö on tärkeää väittämien esittämiseen liittyen. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry muistutti, että rehualan alkutuotannon toimijaksi rekisteröitymiseen liittyvä niin sanottu F-lomake tulee olla helposti saatavilla.

Esitetyt muutokset on pääsääntöisesti huomioitu esityksessä.

7 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rehulain (86/2008) 8 §
muutetaan 3 §:n otsikko, johdantokappale sekä 5 ja 12 kohta, 5, 7, 9, 14 ja 15 §, 18 §:n 1 momentti, 21, 31 ja 32 §, 41 §:n 1 momentin 3 kohta sekä 46 §:n 3 kohta sekä *lisätään* uusi 15 a § seuraavasti:

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*);

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*);

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyä rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa määriteltyä rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa määriteltyä rehuseosta;
- 4) *rehun lisäaineella* EY:n lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;
- 5) *muuntogeenisellä rehulla* gm - elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa määriteltyä rehua;
- 6) *lääkerekhulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 7) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa määriteltyä erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;

8) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;

9) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa määriteltyä etikettiä;

10) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;

b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;

c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;

d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

11) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa määriteltyä rehun alkutuotantoa;

13) *laadunvarmistuksella* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;

14) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyä rehujen saattamista markkinoille;

15) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitellä rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

16) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

17) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

18) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

19) *salmonellabakteerilla* kaikkia Salmonella-sukuun kuuluvia bakteereita.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

7 §

Rehuaineet

Rehuaineiden tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne soveltuvat eläinten ruokintaan.

Euroopan unioni julkaisee yhteisön rehuaineluettelon markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 24 ja 26 artiklan mukaisesti.

Lemmikkieläinten rehuseoksissa voidaan rehuaineen erityisnimen sijaan käyttää sen ryhmän nimeä, johon rehuaine kuuluu markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 17 artiklan mukaisesti.

Tarkempia säännöksiä 3 momentissa tarkoitetuista rehuaineryhmistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

9 §

Erityisravinnoksi tarkoitetut rehut

Erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan eläinten erityisiin ravitsemuksellisiin tarpeisiin soveltuvia.

Vain sellaisia erityisravinnoksi tarkoitettuja rehuja, jotka Euroopan unioni on hyväksynyt erityisravinnoksi tarkoitetun rehun käyttötarkoitukseluettelon saa valmistaa, saattaa markkinoille, käyttää rehujen valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä tuoda. Käyttötarkoitukseluettelon päivittämisestä säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 10 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen hyväksymisen edellytyksistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään Euroopan unionin rehuainsäädännössä.

14 §

Rehusta annettavia tietoja koskevat yleiset vaatimukset

Rehun pakkauksessa, etiketissä, saateasiakirjassa, esitteessä, mainoksessa tai muuten markkinoinnin ja rehun esillepanon yhteydessä rehusta on annettava totuudenmukaiset ja riittävät tiedot.

Rehuaineiden ja rehuseosten merkinnöissä ja esillepanossa sallittavien väittämien periaatteista säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 13 artiklassa.

15 §

Rehujen merkintävaatimukset

Rehuaineiden ja rehuseosten pakollisista merkinnöistä ja niiden esittämisestä säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevassa asetuksessa, TSE -asetuksessa, gm -elintarvike- ja rehuasetuksessa, gmo - jäljitettävyyasetuksessa sekä sivutuoteasetuksessa. Rehuaineista ja rehuseoksista voidaan antaa myös muita tietoja edellyttäen, että noudatetaan markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen yleisiä periaatteita ja että tiedot ovat yksiselitteisiä sekä mitattavissa ja perusteltavissa. Rehun lisäaineiden ja esi-seosten merkintävaatimuksista säädetään EY:n lisäaineasetuksessa.

Säännösten vastaisen rehuaineen ja rehuseoksen merkitsemisestä säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 20 artiklassa.

Loppukäyttäjille suoraan tai välillisesti tarkoitettujen rehujen merkinnät on oltava suomen ja ruotsin kielellä. Kuitenkin rehuissa, joita myydään vain yksikielisissä kunnissa, voidaan käyttää näiden kuntien kielellä olevia yksikielisiä merkintöjä. Edelleen myyntipaikalla pakatussa rehussa voidaan kaksikielisissä kunnissa käyttää joko suomen- tai ruotsinkielisiä merkintöjä. Myös irtorehuihin, joita rehun valmistaja toimittaa suoraan loppukäyttäjälle tai rehualan alkutuotannon toimija toimittaa toiselle rehualan alkutuotannon toimijalle, voidaan merkinnät tehdä kyseisen loppukäyttäjän äidinkielellä. Muussa kuin edellä mainituissa rehualan toimijoiden

välisessä liiketoiminnassa rehujen merkinnät on tehtävä suomen tai ruotsin kielellä.

Rehuaineista ja rehuseoksista ilmoitettavien energia- ja valkuaisarvojen tulee perustua Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen julkaisemiin laskentaperusteisiin, ellei Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä.

Tarkempia säännöksiä rehuaineiden ja rehuseosten energia- ja valkuaisarvon määrittämisestä, ilmoittamisesta ja merkitsemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 a §

Rehujen pakkausvaatimukset

Rehujen on oltava turvallisesti ja tuotteen ominaisuudet huomioon ottaen asianmukaisesti pakattuja.

Rehuaineiden ja rehuseosten pakkausvaatimuksista säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklassa ja lisäaineiden ja esiseosten pakkausvaatimuksista EY:n lisäaineasetuksen 16 artiklassa.

18 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan on tehtävä Elintarviketurvallisuusvirastolle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen olennaisista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta rekisteröintiä varten siten kuin rehuhygieniasetuksen 9 artiklassa säädetään. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske rehualan toimijoita, jotka yksinomaan toimittavat pieniä määriä tuotantiaan alkutuotannon tuotteita suoraan paikalliselle maatilalle siellä edelleen käytettäväksi.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia

vaatimuksia taikka laadunvarmistuksessa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispi-toisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemi-sestä annetaan maa- ja metsätalousministeri-ön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvi-keasetuksen 20 artiklassa.

31 §

Saapumisilmoitus ja näytteenotto sisämark-kinakaupassa

Toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen toimitettavasta rehuerästä, joka voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten tervey-delle taikka ympäristölle, on rehualan toimi-jan ilmoitettava Elintarviketurvallisuusviras-tolle ennen erän tuontia Suomeen näytteenot-toa varten.

Suomeen toimitettavaa rehua voidaan säi-lyttää valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen antaa luvan rehun markkinoille saattamiseen. Val-vontaviranomainen antaa luvan vasta saatu-aan riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentis-sa tarkoitettujen rehujen arvioinnista ja näyt-teenotosta sekä siitä, milloin ja miten rehu-alan toimijan on tehtävä saapumisilmoitus rehuerästä Elintarviketurvallisuusvirastolle ja mitä tietoja rehusta on ilmoitettava.

32 §

Ennakkoilmoitus ja näytteenotto maahan-tuotavasta rehusta

Maahantuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5 kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdan 2 kappaleessa tarkoitetuista rehueristä on rehu-alan toimijan ennen erän vastaanottamista ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle näytteenottoa varten.

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontavi-ranomaisen määräyksestä säilyttää tullin val-vonnassa valvontaviranomaisen hyväksy-mässä paikassa, kunnes valvontaviranomai-nen on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimuk-set täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle, mitä tietoja rehusta on ilmoitettava sekä siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuontitar-kastus tulee suorittaa.

41 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

3) markkinoille saattamisen tai käytön, jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan unionin rehulain-säädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädetyjä vaatimuksia, jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti, jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitus-velvollisuuden, jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti taikka jos rehun tuotanto-ympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimatto-muudesta:

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teos-ta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa

säädettä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

Laki

rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rehulain (86/2008) 8 §
muutetaan 3 §:n otsikko, johdantokappale sekä 5 ja 12 kohta, 5, 7, 9, 14 ja 15 §, 18 §:n 1 momentti, 21, 31 ja 32 §, 41 §:n 1 momentin 3 kohta sekä 46 §:n 3 kohta sekä
lisätään uusi 15 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Euroopan yhteisön rehulainsäädäntö

*Euroopan **unionin** rehulainsäädäntö*

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan *unionin* säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveys säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1774/2002 (*sivutuoteasetus*);

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden *ja niistä johdettujen tuotteiden* terveys säännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*);

12) luettelon vahvistamisesta niistä aineksista, joiden markkinoille saattaminen ja käyttö eläinten ravinnoksi on kielletty, tehty komission päätös 2004/217/EY;

12) *rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä*, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*);

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyä rehua;
- 2) *rehuaineella* rehuseosten valmistukseen tai esiseosten kantaja-aineeksi tarkoitettua taikka sellaisenaan tai jalostuksen jälkeen eläinten ruokintaan käytettäväksi tarkoitettua kasviperäistä tuotetta ja eläinperäistä tuotetta tuoreena tai säilöttynä ja niiden teollista johdannaista sekä rehuseosten valmistukseen tai esiseosten kantaja-aineeksi tarkoitettua orgaanista tuotetta ja epäorgaanista tuotetta, joka voi sisältää myös lisäaineita;
- 3) *erityisellä rehuaineella* teknisesti valmistettua valkuaislähteenä suoraan tai epäsuorasti toimivaa tuotetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi rehuna tai rehuissa;
- 4) *rehun lisäaineella* EY:n lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 a kohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;
- 5) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa määriteltyä rehua;
- 6) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 7) *rehuseoksella* 2—5 kohdassa tarkoitettujen rehujen seoksia;
- 8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* rehuseosta, joka erityisen koostumuksensa tai erityisen valmistusmenetelmänsä vuoksi erottuu selvästi muista rehuista ja rehuseoksista sekä lääkerehuista ja jonka tarkoituksena on täyttää erityisiä ravitsemuksellisia tarpeita;
- 9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 10) *rehualan toimijalla* luonnollista henki-

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyä rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa määriteltyä rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa määriteltyä rehuseosta;
- 4) *rehun lisäaineella* EY:n lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;
- 5) *muuntogeenisellä rehulla* gm - elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa määriteltyä rehua;
- 6) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 7) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa määriteltyä erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;
- 8) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 9) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa määriteltyä etikettiä;
- 10) *rehualan toimijalla* luonnollista henki-

lää tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;

b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;

c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;

d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

11) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa määriteltyä rehun alkutuotantoa;

13) *laadunvarmistuksella* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;

14) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyä rehujen saattamista markkinoille;

15) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitellä rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

16) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

17) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

18) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan yhteisöstä tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen edellyttämässä laajuudessa Euroopan talousaluetta ja sen jäsenvaltioita.

lää tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;

b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;

c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;

d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

11) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa määriteltyä rehun alkutuotantoa;

13) *laadunvarmistuksella* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;

14) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyä rehujen saattamista markkinoille;

15) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitellä rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

16) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

17) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

18) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

19) *salmonellabakteerilla* kaikkia *Salmonella*-sukuun kuuluvia bakteereita.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

7 §

Rehuaineet

Rehuaineiden tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne soveltuvat eläinten ruokintaan.

Valmistaa, saattaa markkinoille, käyttää rehujen valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä tuoda saa vain rehuaineita, jotka Euroopan yhteisö on merkinnyt julkaisemaansa rehueluetteloon. Muita kuin luetteloon merkittyjä rehuaineita saa valmistaa, saattaa markkinoille tai käyttää rehujen valmistukseen ja eläinten ruokintaan vain, jos ne erotuvat selvästi yhteisön hyväksymistä nimistä ja kuvauksista eivätkä johda harhaan ostajaa, muuta luovutuksensaajaa tai käyttäjää.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, maa- ja metsätalousministeriö voi asetuksella kieltää tiettyjen rehuaineiden käytön, jos käytöstä voi aiheutua vakavaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Asetuksessa voidaan lisäksi säätää, että Elintarviketurvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa mainitussa asetuksessa säädetystä kiellosta, jos voidaan varmistua siitä, että luvan kohteena oleva rehuaine ei aiheuta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Tällöin asetuksessa on lisäksi annettava tarkemat säännökset luvan myöntämisen edellytyksistä.

Tarkempia säännöksiä rehuaineiden nimeämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä.

8 §

Erityiset rehuaineet

Erityisten rehuaineiden tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että niillä on typpi- tai valkuaislähteenä ravintoarvoa eläimelle.

Valmistaa, saattaa markkinoille, käyttää rehuseosten valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä tuoda saa vain erityisiä rehuai-

7 §

Rehuaineet

Rehuaineiden tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne soveltuvat eläinten ruokintaan.

Euroopan unioni julkaisee yhteisön rehueluettelon markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 24 ja 26 artiklan mukaisesti.

Lemmikkieläinten rehuseoksissa voidaan rehuaineen erityisnimen sijaan käyttää sen ryhmän nimeä, johon rehuaine kuuluu markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 17 artiklan mukaisesti.

Tarkempia säännöksiä 3 momentissa tarkoitetuista rehuaineryhmistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

neita, jotka Euroopan yhteisö on hyväksynyt.

Tarkempia säännöksiä erityisten rehuaineiden hyväksymisen edellytyksistä, hyväksyntämenettelystä ja käyttöä koskevista erityisedellytyksistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä.

9 §

Erityisravinnoksi tarkoitetut rehut

Erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan eläinten erityisiin ravitsemuksellisiin tarpeisiin soveltuvia.

Valmistaa, saattaa markkinoille, käyttää rehuseosten valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä tuoda saa vain erityisravinnoksi tarkoitettuja rehuja, jotka Euroopan yhteisö on hyväksynyt.

Tarkempia säännöksiä erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen hyväksymisen edellytyksistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä.

14 §

Rehusta annettavia tietoja koskevat yleiset vaatimukset

Rehun tuoteselosteessa, pakkauksessa, esitteessä, mainoksessa tai muuten markkinoinnin yhteydessä rehusta on annettava totuudenmukaiset ja riittävät tiedot.

9 §

Erityisravinnoksi tarkoitetut rehut

Erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan eläinten erityisiin ravitsemuksellisiin tarpeisiin soveltuvia.

Vain sellaisia erityisravinnoksi tarkoitettuja rehuja, jotka Euroopan unioni on hyväksynyt erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoitukseluetteloon saa valmistaa, saattaa markkinoille, käyttää rehujen valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä tuoda. Käyttötarkoitukseluettelon päivittämisestä säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 10 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen hyväksymisen edellytyksistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään Euroopan unionin rehulainsäädännössä.

14 §

Rehusta annettavia tietoja koskevat yleiset vaatimukset

Rehun pakkauksessa, etiketissä, saateasiakirjassa, esitteessä, mainoksessa tai muuten markkinoinnin ja rehun esillepanon yhteydessä rehusta on annettava totuudenmukaiset ja riittävät tiedot.

Rehuaineiden ja rehuseosten merkinnöissä ja esillepanossa sallittavien väittämien periaatteista säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 13 artiklassa.

15 §

Rehujen merkintä- ja pakkausvaatimukset

Rehun tuoteselosteessa on annettava tiedot rehun käyttötarkoituksesta, tyyppistä, määräs-
tä, koostumuksesta, ominaisuuksista sekä tuo-
teselosteen tiedoista vastaavasta toimijasta sit-
ten kuin Euroopan yhteisön rehulainsäädän-
nössä edellytetään. Jollei Euroopan yhteisön
rehulainsäädännöstä muuta johdu, rehuista
voidaan antaa myös muita tietoja, jos ne ovat
yksiselitteisiä sekä mitattavissa ja perustelta-
vissa. Tuoteseloste on painettava tai kiinnitet-
tävä rehun pakkaukseen tai säiliöön. Tuo-
teseloste on annettava myös pakkaamattoma-
na toimitettavan rehun mukana ja sen tulee
olla helposti saatavilla valvontaa varten.

Tiedoista, jotka tuoteselosteessa on oltava,
säädetään lisäksi EY:n lisäaineasetuksessa,
TSE-asetuksessa, gm-elintarvike- ja rehuase-
tuksessa, gmo-jäljitettävyyasetuksessa sekä
sivutuoteasetuksessa.

*Rehujen on oltava turvallisesti ja tuotteen
ominaisuudet huomioon ottaen asianmukai-
sesti pakattuja.*

Tarkempia säännöksiä tuoteselosteesta ja
siinä ilmoitettavista tiedoista, ominaisuuksien
sallituista poikkeamista sekä pakkausvaati-
muksista annetaan maa- ja metsätalousminis-
teriön asetuksella.

15 §

Rehujen merkintävaatimukset

*Rehuaineiden ja rehuseosten pakollisista
merkinnöistä ja niiden esittämisestä sääde-
tään markkinoille saattamista ja käyttöä kos-
kevassa asetuksessa, TSE -asetuksessa, gm -
elintarvike- ja rehuasetuksessa, gmo - jäljitet-
tävyysasetuksessa sekä sivutuoteasetuksessa.
Rehuaineista ja rehuseoksista voidaan antaa
myös muita tietoja edellyttäen, että noudate-
taan markkinoille saattamista ja käyttöä kos-
kevan asetuksen yleisiä periaatteita ja että
tiedot ovat yksiselitteisiä sekä mitattavissa ja
perusteltavissa. Rehun lisäaineiden ja esi-
seosten merkintävaatimuksista säädetään
EY:n lisäaineasetuksessa.*

*Säännösten vastaisen rehuaineen ja re-
huseoksen merkitsemisestä säädetään mark-
kinoille saattamista ja käyttöä koskevan ase-
tuksen 20 artiklassa.*

*Loppukäyttäjille suoraan tai välillisesti
tarkoitettujen rehujen merkinnät on oltava
suomen ja ruotsin kielellä. Kuitenkin rehuis-
sa, joita myydään vain yksikielissä kunnis-
sa, voidaan käyttää näiden kuntien kielellä
olevia yksikielisiä merkintöjä. Edelleen
myyntipaikalla pakatussa rehussa voidaan
kaksikielissä kunnissa käyttää joko suomen-
tai ruotsinkielisiä merkintöjä. Myös irtore-
huihin, joita rehun valmistaja toimittaa suo-
raan loppukäyttäjälle tai rehualan alkutuot-
annon toimija toimittaa toiselle rehualan al-
kutuoannon toimijalle, voidaan merkinnät
tehdä kyseisen loppukäyttäjän äidinkielellä.
Muussa kuin edellä mainituissa rehualan
toimijoiden välisessä liiketoiminnassa rehu-
jen merkinnät on tehtävä suomen tai ruotsin
kielellä.*

*Rehuaineista ja rehuseoksista ilmoitettavi-
en energia- ja valkuaisarvojen tulee perustua
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuk-
sen julkaisemiin laskentaperusteisiin, ellei
Euroopan unionin lainsäädännössä muuta
säädetä.*

*Tarkempia säännöksiä rehuaineiden ja re-
huseosten energia- ja valkuaisarvon määrit-
tämisestä, ilmoittamisesta ja merkitsemisestä
annetaan maa- ja metsätalousministeriön
asetuksella.*

15 a §

Rehujen pakkausvaatimukset

Rehujen on oltava turvallisesti ja tuotteen ominaisuudet huomioon ottaen asianmukaisesti pakattuja.

Rehuaineiden ja rehuseosten pakkausvaatimuksista säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklassa ja lisäaineiden ja esiseosten pakkausvaatimuksista EY:n lisäaineasetuksen 16 artiklassa.

18 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan on tehtävä Elintarvike-
turvallisuusvirastolle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen olennaisista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta rekisteröintiä varten siten kuin rehuhygieniasetuksen 9 artiklassa säädetään. *Rehualan toimijaksi voi rekisteröityä myös tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (557/2005) tai eläinten rekisteröintiin sovellettavan lain taikka muun vastaavan lain mukaisessa hakemusmenettelyssä.* Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske rehualan toimijoita, jotka yksinomaan toimittavat pieniä määriä tuottamiaan alkutuotannon tuotteita suoraan paikalliselle maatilalle siellä edelleen käytettäväksi.

18 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan on tehtävä Elintarvike-
turvallisuusvirastolle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen olennaisista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta rekisteröintiä varten siten kuin rehuhygieniasetuksen 9 artiklassa säädetään. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske rehualan toimijoita, jotka yksinomaan toimittavat pieniä määriä tuottamiaan alkutuotannon tuotteita suoraan paikalliselle maatilalle siellä edelleen käytettäväksi.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, että sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu ei täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarvike-
turvallisuusvirastolle. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia *taikka laadunvarmistuksessa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen*, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarvike-
turvallisuusvirastolle. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemi-

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

sestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

31 §

31 §

*Saapumisilmoitukset sisämarkkinakaupassa**Saapumisilmoitus ja näytteenotto sisämarkkinakaupassa*

Toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen toimitettavasta rehuerästä, joka voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle (*erityisen riskialtis rehu*), on rehualan toimijan ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ennen erän tuontia Suomeen.

Toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen toimitettavasta rehuerästä, joka voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on rehualan toimijan ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ennen erän tuontia Suomeen *näytteenottoa varten*.

Suomeen toimitettavaa rehua voidaan *valvontaviranomaisen määräyksestä* säilyttää valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen on antanut luvan rehun markkinoille saattamiseen. Valvontaviranomainen voi antaa luvan vasta saatuaan riittävän selvityksen siitä, että Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Suomeen toimitettavaa rehua voidaan säilyttää valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen *antaa* luvan rehun markkinoille saattamiseen. Valvontaviranomainen *antaa* luvan vasta saatuaan riittävän selvityksen siitä, että Euroopan *unionin* rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset erityisen riskialttiiden rehujen arvioinnin perusteista sekä siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä saapumisilmoitus rehuerästä Elintarviketurvallisuusvirastolle ja mitä tietoja rehusta on ilmoitettava.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset *1 momentissa tarkoitettujen rehujen arvioinnista ja näytteenotosta* sekä siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä saapumisilmoitus rehuerästä Elintarviketurvallisuusvirastolle ja mitä tietoja rehusta on ilmoitettava.

32 §

32 §

*Ennakoilmoitukset maahantuotavasta rehusta**Ennakoilmoitus ja näytteenotto maahantuotavasta rehusta*

Maahantuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5 kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista rehueristä on rehualan toimijan ennen erän vastaanottamista ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Maahantuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5 kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdan 2 *kappaleessa* tarkoitetuista rehueristä on rehualan toimijan ennen erän vastaanottamista ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle *näytteenottoa varten*.

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää tullin valvonnassa valvontaviranomaisten hyväksy-

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää tullin valvonnassa valvontaviranomaisen hyväksy-

mässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt ja määrätty vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, mitä rehuja ennakoilmoitusvelvollisuus koskee, mitä tietoja kustakin rehusta tulee ilmoittaa, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus maahantuotavasta rehuerästä Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä miten maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

mässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle, mitä tietoja rehusta on ilmoitettava sekä siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

41 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

3) markkinoille saattamisen tai käytön, jos rehu tai sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti, jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden taikka jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti;

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

3) rikko 7 §:n 3 momentin nojalla annettua kieltoa tai 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa

41 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

3) markkinoille saattamisen tai käytön, jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti, jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden, jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti taikka jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta:

3) rikko 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa

Voimassa oleva laki

säädetä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.

säädetä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.